

REALITATEA EVREIASCĂ

Publicație a Federației Comunităților Evreiești din România

SUPLIMENT LA NR. 672-673, 1-28 Februarie 2025

CEREMONIA DEDICATĂ ZILEI INTERNAȚIONALE DE COMEMORARE A VICTIMELOR HOLOCAUSTULUI ȘI MEMORIEI VICTIMELOR POGROMULUI LEGIONAR DIN BUCUREȘTI

27 ianuarie 2025, Templul Coral

80 de ani de la eliberarea lagărului de exterminare Auschwitz-Birkenau

FEDERAȚIA
COMUNITĂȚILOR
EVREIEȘTI
DIN ROMÂNIA

La 27 ianuarie 2025, Federația Comunităților Evreiești din România a organizat, la Templul Coral din București, ceremonia anuală dedicată Zilei Internaționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului și memoriei victimelor Pogromului legionar antievreiesc de la București, din ianuarie 1941.

Evenimentul solemn care a marcat și 80 de ani de la eliberarea lagărului de exterminare Auschwitz-Birkenau s-a bucurat de participarea la cel mai înalt nivel a reprezentanților autorităților centrale și locale. Reprezentanții Administrației Prezidențiale, ai Guvernului și Parlamentului României, ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, ai Primăriei Municipiului București, reprezentanții corpului diplomatic acreditat la București, cei ai cultelor religioase și ai societății civile, dar și numeroși alți invitați au adus un omagiu victimelor Holocaustului și memoriei victimelor Pogromului din București și au transmis, în același timp, un semnal puternic privind nevoia de a lupta cu antisemitismul, xenofobia și discursul instigator la ură, mai cu seamă în actualul context socio-politic național și internațional.

Evenimentul comemorativ a fost moderat de secretarul general al FCER, Eduard Kupferberg, iar ceremonia religioasă a fost oficiată de prim-rabinul Rafael Shaffer și de prim-cantorul Emanuel Pusztai.

Un recital al Corului Filarmonicii George Enescu, dirijat de maestrul Iosif Ion Prunner, a oferit publicului ocazia unui moment de profundă reflecție.

Coroane de flori au fost depuse la Monumentul Victimelor Holocaustului din fața Templului Coral din București, din partea Administrației Prezidențiale, a Guvernului României, a Camerei Deputaților, a Senatului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Uniunii Democrate a Maghiarilor din România, a Forumului Democrat al Germanilor din România, a Ambasadei Statului Israel în România, a Ambasadei Statelor Unite ale Americii în România, a Ambasadei Republicii Federale Germania în România, a Primăriei Generale a Municipiului București și din partea Federației Comunităților Evreiești din România.

În cele ce urmează redăm integral discursurile celor care s-au adresat publicului și câteva imagini reprezentative din timpul evenimentului comemorativ.

Silviu Vexler, deputat, președintele Federației Comunităților Evreiești din România

„Niciodată din nou!” este, poate, cea mai comună expresie pe care o putem observa atunci când se vorbește despre Holocaust. „Niciodată din nou!” a fost angajamentul pe care aproape întreaga lume l-a luat după cea mai neagră perioadă a istoriei, o garanție a regăsirii drumului către normalitate. Într-o zi am descoperit, pur și simplu, că nu mai este așa.

Mai mult ca oricând, vocea supraviețuitorilor și memoria victimelor Holocaustului continuă să aibă un rol fundamental pentru întreaga societate. Mai mult ca oricând, a devenit esențial să facem tot ce putem pentru păstrarea și apărarea valorilor democrației.

Este pentru prima dată când am întâlnit situații în care membri ai comunităților evreiești au cerut să dispară din bazele de date ale Federației. În ultima perioadă ni s-a transmis, direct sau indirect, în mod repetat, că ar trebui să nu deranjăm, să stăm cu capul plecat, că ar trebui să fim umili și (preferabil) invizibili, pentru a nu avea de suferit. Vă asigur că nu așa vom proceda.

Atacurile organizației teroriste Hamas îndreptate împotriva populației civile din Statul Israel, cel mai mare masacru al evreilor de la Holocaust până în prezent, ne-au demonstrat din nou, dacă mai era necesar, că lumea se poate schimba într-o clipă. Întunericul nu dispare pur și simplu în istorie.

În ceea ce pare a fi vremea dezinformărilor și a conspirațiilor, vreau să împărtășesc cu dumneavoastră un „secret”: aproape toți supraviețuitorii Holocaustului din România sunt într-o situație foarte grea – atât fizic, cât și material. În absența sprijinului esențial al Guvernului României și al ajutorului permanent primit din partea Guvernului Federal German, ei și-ar trăi ultimii ani într-o suferință cruntă.

Nu am acuzat niciodată România și poporul român, în ansamblu, pentru ceea ce s-a întâmplat în perioada Holocaustului. Dar nu putem să închidem ochii sau să ne facem că nu vedem ce a făcut dictatorul lui Ion Antonescu (cu susținerea Mișcării Legionare, în primă fază). Execuția a sute de mii de evrei din România sau pe teritoriile aflate sub administrație ro-

mânească, în perioada Holocaustului, sunt elemente demonstrate, validate istoric și asumate.

Atât Mișcarea Legionară, o organizație criminală, fascistă și teroristă, caracterizată de atrocități și fapte inumane, de inițierea unor persecuții etnice și dezlănțuirea unor acte inimaginabile de violență, cât și Ion Antonescu au adus doar rău și distrugere. Atât pentru România, cât și pentru poporul român.

Democrația nu este perfectă și implică numeroase greutăți, greșeli sau dezamăgiri. Totuși, îmi este greu, chiar și acum, să înțeleg cum peste două milioane de oameni au fost dispuși să voteze, pentru cea mai înaltă funcție din Stat, un personaj care promovează antisemitismul, încearcă să transforme criminali de război în eroi ai națiunii și își dorește să reinvie, ca politică de stat, elemente din ideologia Mișcării Legionare.

Nu pot să îmi ascund dezamăgirea cruntă că au existat reprezentanți de vârf ai cultelor religioase din țara noastră care au susținut cu entuziasm o asemenea persoană. Un prieten a menționat recent un citat interesant: „Păcatele vechi aruncă umbre lungi.” Așa este!

Ceea ce ar trebui să ne îngrijoreze mult mai mult este răul care a ieșit la suprafață în societate. Antisemitismul, negarea Holocaustului, ura împotriva celor „diferiți” nu sunt o problemă tehnică ce poate fi soluționată rapid și cu siguranță nu sunt un sentiment care va dispărea pur și simplu.

Pentru Federația Comunităților Evreiești din România, pentru cultura iudaică și pentru iudaism în sine, credința în D-zeu, democrația, libertatea sunt și trebuie să rămână valori fundamentale ale oricărei societăți.

Se împlinesc aproape doi ani de la momentul când a început predarea disciplinei „Istoria Evreilor. Holocaustul”, o reușită celebrată a României.

Am inițiat acest proiect cu gândul la viitor, la dorința pentru normalitate și înțelegere, alături de colegul și prietenul meu, reprezentantul minorității germane, domnul deputat Ovidiu Ganț, și de liderii tuturor partidelor politice democratice. Încă de la început, legea a întâmpinat o opoziție susținută și a fost blocată imediat după intrarea în vigoare. În mod normal, predarea acestei discipline nu ar fi trebuit să înceapă nici acum.

Poate că nu ar trebui să menționez acest fapt, dar îmi aduc aminte că fără intervenția dumneavoastră decisivă, domnule prim-ministru, totul ar fi rămas blocat. Chiar dacă v-aș mulțumi pentru acest gest curajos, ar fi prea puțin.

De-a lungul timpului, ne-am întrebat din nou și din nou: „De ce a permis D-zeu ca Holocaustul să aibă loc?” În mod evident, nu am un răspuns și nu voi avea niciodată.

Dar există o idee care s-a tot răspândit – în fața masacrelor, evreii nu s-au împotrivit din lașitate și au „acceptat” să meargă ca „oile”. Chiar dacă această impresie este falsă, vă pot asigura cu certitudine absolută de ceva – nu va mai exista vreodată o situație în care măcar să se poată spune așa ceva despre noi. Nu vom accepta niciodată ca cineva să atace sau să înjosească viața evreiască și valorile iudaismului. Nu vom fi intimidati, nu vom fi amenințați de nimeni și nu ne vom trăi în teamă viața de cetățeni ai României.

Federația Comunităților Evreiești din România își exprimă recunoștința față de Serviciul Român de Informații, Serviciul de Protecție și Pază, Ministerul Afacerilor Interne, Jandarmeria Română, Direcția Generală de Protecție Internă și celelalte instituții din cadrul sistemului de apărare, ordine publică și siguranță națională.

Vă mulțumesc că ați prevenit atacurile îndreptate împotriva Comunităților Evreiești din România. Parteneriatul nostru unic cu Guvernul României, atenția, sprijinul constant și eforturile deosebite depuse au reușit să asigure, până acum, protecția și desfășurarea în siguranță a vieții evreiești din România.

Doamnelor și domnilor,

Pentru fiecare comunitate evreiască, pentru fiecare evreu, România este mai mult decât acasă – este și țara noastră.

Într-un act istoric unic, atât în timpul Războiului de Independență, cât și al Primului Război Mondial, evreii din țara noastră au luptat pe front cu patriotism, pentru România, și au adus jertfa supremă, deși nu erau recunoscuți drept cetățeni. De atunci și până astăzi, evreii și comunitățile evreiești au făcut tot ceea ce au putut pentru a accede în societate și pentru a dezvolta România.

Evreii au ales să procedeze în acest mod dintr-o loialitate absolută față de țară și de poporul român în ansamblul său, având în minte și în suflet ideea care a definit prezența evreilor: „Urmăriți binele cetății în care v-am dus (...) și rugați-vă Domnului pentru ea, pentru că fericirea voastră atarnă de fericirea ei!” (Ieremia 29:7)

Mă bucur, în mod cu totul special, că această ceremonie are loc la începutul Anului Cardinal Iuliu Hossu – o personalitate prin excelență a istoriei României, care și-a pus viața în pericol pentru a salva evrei

în perioada Holocaustului. Gestul făcut de cardinalul Hossu, contribuția deosebită adusă la realizarea idealurilor poporului român, viața definită de credință, modul în care a înfruntat persecuțiile îndreptate atât împotriva sa, cât și a Bisericii Greco-Catolice sunt un simbol de care avem nevoie.

Federația Comunităților Evreiești din România a avut întotdeauna, are și va avea o datorie sacră: păstrarea și protejarea memoriei victimelor Holocaustului, alături de sprijinirea puștinilor supraviețuitori ai Holocaustului care mai trăiesc astăzi. Este elementul central al activității noastre, pentru care luptăm și vom continua să luptăm cu toată puterea.

În ceea ce ne privește, vom continua să trăim cu aceeași demnitate care ne-a caracterizat întotdeauna, cu aceeași loialitate față de România, cu același respect pe care l-am arătat întotdeauna tuturor celor din jurul nostru.

România poate și trebuie să fie mândră de lucrurile extraordinare pe care le-am realizat împreună, de felul în care viața evreiască se dezvoltă.

Sunteți întotdeauna bineveniți aici. Ușa Federației Comunităților Evreiești din România este larg deschisă pentru toți cei care vor să ne cunoască.

În perioada următoare putem pierde totul sau putem să ne (re)câștigăm viitorul și să stabilim direcția pe care o dorim în istorie. Depinde doar de noi.

În loc de încheiere, îmi voi permite să citez declarația generalului Nicolae Petala, comandantul Corpului IV Armată din Primul Război Mondial: „Cine a văzut, ca mine, cum au luptat și au suferit soldații evrei alături de cei români în armata română, cum au fost răniți și uciși ca ceilalți, acela nu poate fi antisemit.”

Zichronam Livrach! – Fie memoria tuturor victimelor Holocaustului binecuvântată!

Am Israel Chai!

Klaus Werner Iohannis, președintele României

27 ianuarie 1945 va rămâne pentru totdeauna ziua în care, în istorie, a fost consemnată încheierea celui mai negru capitol, eliberarea complexului de lagăre de la Auschwitz-Birkenau. Cei care reușiseră să rămână în viață puteau să depună mărturie în fața lumii întregi că infernul a fost dezlănțuit pe pământ, dar și că forța vieții a înfrânt până la urmă moartea. O catastrofă fără egal, în care 6 milioane de copii, femei și bărbați au fost uciși.

Tot astăzi evocăm suferințele îndurate de victimele Pogromului din București, în ianuarie 1941, când mii de evrei erau predați morții.

De Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului, onorăm memoria tuturor celor care și-au pierdut viața, precum și curajul supraviețuitorilor și al salvatorilor, pentru că tragedia care a curmat atâtea destine să nu fie uitată niciodată.

Holocaustul a însemnat apogeul urii și al antisemitismului, finalul unui plan diabolic care urmărea ștergerea oricărei urme de existență evreiască. În fața trecerii timpului, mărturiile supraviețuitorilor trebuie păstrate și transmise generațiilor tinere ca dovezi incontestabile că, dincolo de momentele cele mai întunecate ale istoriei, există lumină și speranță.

Să nu lăsăm ca această moștenire plină de durere și compasiune, în același timp plătită cu cel mai mare preț, să fie compromisă de cei care încearcă, în aceste vremuri, să își ascundă ura și intoleranța în promisiuni iluzorii.

La nivel internațional, populismul, extremismul, atitudinile și manifestările xenofobe și antisemite se deghizează perfid, cu intenția de a eroda pilonii fundamentali pe care este construită lumea liberă, în care drepturile fundamentale au un rol esențial.

Propagarea urii, atacurile, violența de limbaj și dezinformarea slăbesc democrațiile și riscă să ducă în derizoriu drepturile și libertățile atât de greu câștigate de-a lungul timpului.

România a făcut pași importanți în direcția onorării memoriei victimelor Holocaustului și a

luptei împotriva antisemitismului, prin adoptarea unei legislații robuste în domeniu și prin dezvoltarea unor proiecte memoriale și educaționale care să contribuie la o cultură bazată pe valorile europene fundamentale.

O democrație puternică este construită și apărută de autorități și de cetățeni deopotrivă, prin corecta aplicare a legii, prin respingerea fermă a mesajelor și a comportamentelor toxice și prin menținerea vie a semnificației și a consecințelor Holocaustului.

În această perioadă de crize multiple, să privim cu încredere spre viitor și să înțelegem că dialogul, unitatea și solidaritatea sunt esențiale atunci când democrația este supusă unor atacuri venite din partea celor care ignoră trecutul și glorifică criminalii de război.

Dincolo de încărcătura emoțională a acestei zile, într-un context internațional extrem de dificil, să manifestăm o credință neclintită în puterea noastră de a rămâne activi în lupta permanentă pentru toleranță, demnitate, adevăr și umanitate.

Amintirea în care suntem uniți în gând, astăzi, să reprezinte o nouă promisiune față de toți cei care nu mai sunt și față de cei care ne vor urma, că nu vom mai permite niciodată o tragedie atât de cumplită!

Mesajul a fost prezentat de domnul General Dr. Mihai Somordolea, Secretarul Consiliului Suprem de Apărare al Țării.

Marcel Ciolacu, prim-ministrul României

Este datoria noastră, a autorităților, să ne asigurăm că societatea românească cunoaște și nu repetă greșelile istoriei. Iar educația trebuie să aibă un rol central în acest sens.

Este motivul pentru care mă bucur că tinerii din România au ocazia de a-și cultiva spiritul civic prin studierea disciplinei „Istoria Evreilor. Holocaustul”, fapt ce nu ar fi fost posibil fără domnul deputat Silviu Vexler, care s-a numărat printre inițiatorii acestui demers.

Reușita tuturor demersurilor noastre este rezultatul parteneriatului strâns pe care îl avem cu Federația Comunităților Evreiești din România. Vă mulțumesc, domnule președinte Silviu Vexler, pentru munca depusă în slujba combaterii antisemitismului, în susținerea supraviețuitorilor Holocaustului din România și în promovarea dialogului intercultural!

Doamnelor și domnilor,

În final, doresc să salut eliberarea primilor ostaci israelieni, printre care s-au aflat și două femei cu cetățenie română, respectiv cu origini românești, în urma semnării Acordului dintre Statul Israel și Hamas, care oferă perspectiva unei păci durabile în regiune.

În încheiere, vă invit să aducem un omagiu tuturor victimelor urii, celor care au suferit și au murit în tragedia secolului trecut, Holocaustul. Lor și celor care au supraviețuit acestor atrocități și care, din păcate, sunt din ce în ce mai puțini, le datorăm angajamentul nostru că mărturiile lor vor trece testul timpului și că ura nu ne va mai putea otrăvi rațiunea și umanitatea.

Vă mulțumesc foarte mult!

Stimați invitați,

Cu același profund respect, particip și în acest an la ceremonia deosebită organizată de Templul Coral. Astăzi comemorăm 80 de ani de la eliberarea lagărului de concentrare și exterminare de la Auschwitz-Birkenau, un loc încărcat de o istorie sfâșietoare și care ascunde în spate chinuri și suferințe înimaginabile.

Doresc să aduc un profund omagiu memoriei tuturor celor care au suferit și și-au pierdut viața în timpul Holocaustului, una dintre cele mai mari tragedii din istoria secolului al XX-lea și chiar din istoria lumii. Totodată, sunt alături de cei care au supraviețuit și au avut tăria de a transmite mai departe mărturiile ororilor prin care au trecut, astfel încât umanitatea să învețe din durerea lor.

Onorată asistență,

Nu avem voie să uităm că istoria a dat oameni prin care conducătorii dictatoriali ai României au urmărit, în mod brutal și sistematic, exterminarea populației evreiești. Nu pot exista scuze pentru cei care, cu cinism și sânge rece, i-au trimis pe concetățenii lor la moarte, i-au discreditat, i-au umilit și i-au exclus din societate. Nu trebuie să uităm niciodată nici modul în care ura și antisemitismul au otrăvit sisteme și au intoxicat societăți, inclusiv în România.

Această zi nu este doar un omagiu adus celor care au avut de suferit, ci și un apel la conștiința noastră colectivă. Această zi este despre a ne asigura că niciodată nu vom permite ca asemenea atrocități să se repete.

Stimați participanți,

În ultima perioadă, antisemitismul, extremismul și xenofobia se manifestă tot mai acut în Europa, în spațiul care, paradoxal, este leagănul drepturilor și al libertăților fundamentale. Tocmai de aceea, doresc să reafirm, și cu acest prilej, angajamentul ferm al Guvernului României pentru combaterea flagelului antisemit, precum și pentru promovarea memoriei victimelor Holocaustului.

Israel Tanner, președintele Asociației Evreilor din România Victime ale Holocaustului

Acum trei ani, pe 22 ianuarie 2022, îl pierdeam pe Liviu Beris. Presupun că sunt în sală oameni care l-au cunoscut. Pentru noi a fost atât de important, iar acum, fără vina mea, fără voia mea, trebuie să vă vorbesc eu în numele Asociației. E clar, e vorba de Holocaustul internațional, eliberarea Auschwitzului. Și, pentru cine nu știe cine sunt, există termenul acesta pe care îl traducem prin *Child Survivor*. Eram atât de mic, aveam doi ani când am fost deportat în Transnistria, unde imediat mi-am pierdut tatăl, luat la muncă forțată și terminat. Să vă vorbesc eu acum despre lagăre de concentrare, despre lagărul Auschwitz?

Domnul Fülöp Otto are acum 95 de ani. Generația lui mai citește ziarele. O reporteră din Constanța, cred că Mariana Iancu, a fost sâmbătă la el. E în starea în care poate fi un om de 95 de ani. Și i-a vorbit ca un martor al timpului, ca omul care în fiecare zi, când se spală pe mâini, își vede tatuajul, numărul de concentrare. Nu poți uita nici dacă nu ești tatuat. La București, el a rămas singurul supraviețuitor al Auschwitzului. Mai avem trei în Transilvania și încă unul, pe nume Kassovitz, la Ploiești. Atât și nimic mai mult. Cu alte persecuții – nu lagăre de concentrare – mai sunt câțiva, printre care ne numărăm și eu, și o consăteancă de-a mea de care a auzit multă lume, doamna doctor Mimi Bercovici, de 101 ani. Se poate, și cu ajutorul internetului, să o vizitați, să discutați, să o întrebați – primiți cele mai clare și concise răspunsuri.

Eu aș vrea să vă vorbesc despre altceva. Claims Conference este o organizație care, pe scurt, se ocupă de reparații dinspre partea Germaniei foste naziste, Germaniei democratice, către victime evreiești. Cei de la Claims au avut ideea să se ocupe un pic de problema aceasta a termenilor: ce este Holocaustul, mai poate apărea vreodată? Aș vrea să vă citesc câteva fraze din ceea ce a putut face Claims Conference: „Majorita-

tea adulților din toate țările în care am făcut interviuri cred că Holocaustul sau ceva de genul Holocaustului s-ar putea întâmpla, cu siguranță, din nou și astăzi. În SUA, mai mult de trei sferturi dintre adulții intervievați cred aceasta, dar ce se întâmplă în Europa, în Marea Britanie? 69% cred că Holocaustul se poate repeta; în Franța, 63% ș.a.m.d. În România, 44% dintre adulții intervievați cred că ceva precum Holocaustul s-ar putea întâmpla din nou și astăzi.”

Și noi, oamenii în vârstă, ne servim de internet și aflăm câte și mai câte. Sintagma aceasta *Never Again*, dacă citim ceea ce v-am împărtășit din Claims Conference, s-ar traduce așa: *Niciodată să nu se mai întâmple!* Privim la ceea ce se întâmplă în jurul nostru și spunem: *Iar începe!* Și se termină cu *Din nou ceea ce a mai fost.*

Aș vrea să închei cu un semnal către absolut toți oamenii. Nu știu dacă cineva a fost atât de interesat de sport, de o personalitate care trăiește în Germania și care nu a știut, până la o vârstă înaintată, că este fiul unor supraviețuitori ai Holocaustului. Părintele a vrut să-l cruțe, să nu-l necăjească, și nu i-a spus. Când a aflat, a fost în situația dacă să-și ierte propriul tată că nu i-a spus sau să-l aprecieze pentru faptul că a vrut să-l menajeze și l-a crescut așa cum trebuie. Acest relativ tânăr a încheiat cu ceea ce îi spunea de fiecare dată tatăl lui, și anume, în idiș, ceva ce înțelege oricine știe un pic de germană: *Zai a mentsch!* („Fii om!”) Asta ar trebui, în ziua de astăzi, adresat tuturor oamenilor, nu doar supraviețuitorilor Holocaustului.

Vă mulțumesc!

Ciprian-Constantin Șerban, președintele Camerei Deputaților

Sunt onorat să răspund invitației domnului deputat Silviu Vexler, președintele Federației Comunităților Evreiești din România. Astăzi suntem împreună pentru a-i omagia pe cei care au fost victime ale Holocaustului și ale pogromului legionar antievreiesc de la București, din ianuarie 1941.

Datoria de a-i păstra în inimile și sufletele noastre pe cei care au suferit în această uriașă tragedie istorică ne aduce împreună la acest eveniment simbolic. Suntem găzduiți de Templul Coral, un edificiu emblematic și un centru al vieții evreiești din România.

Ceremonia de astăzi nu este doar un moment de comemorare. Este și un apel la conștientizare, la responsabilitate și la acțiune pentru prezent și viitor. Holocaustul a fost unul dintre cele mai întunecate episoade din istoria umanității. Pogromul din ianuarie 1941 rămâne o pagină dureroasă a istoriei României.

Amintirea acestor evenimente ne obligă să reflectăm profund. Trebuie să ne asigurăm că astfel de tragedii nu se vor repeta niciodată!

Prin marcarea Zilei Internaționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului, reafirmăm responsabilitatea noastră de a nu uita ororile trecutului. Trebuie să combatem orice formă de intoleranță și să promovăm valorile fundamentale ale democrației.

Ca reprezentant al Parlamentului României, subliniez importanța sprijinului legislativ pentru inițiativele care combat antisemitismul, xenofobia și incitarea la ură. După adoptarea Raportului final al Comisiei Elie Wiesel, România a făcut pași importanți. Am devenit un model regional în ceea ce privește combaterea antisemitismului, a negării și a distorsionării Holocaustului.

Un progres notabil este introducerea materiei „Istoria Evreilor. Holocaustul” în programa liceală. Este un pas inovator, recunoscut și la nivel european. Educația, promovarea toleranței și implicarea civică sunt esențiale pentru o societate incluzivă și democratică.

În același timp, trebuie să recunoaștem decalajul dintre discursul pluralist și realitatea

cotidiană. Într-o lume în care dezinformarea se răspândește rapid pe rețelele sociale, valorile democratice sunt amenințate. Antisemitismul, xenofobia și alte forme de ură sunt încă prezente, iar combaterea lor este o datorie comună.

Permiteți-mi să subliniez și un alt aspect important. În perioada interbelică, evreii din România au avut o contribuție semnificativă la dezvoltarea țării noastre. Ei au fost negustori, medici, profesori și artiști remarcabili. Au adus o contribuție valoroasă în toate domeniile societății.

De asemenea, doresc să adaug un detaliu personal. Sunt născut și crescut în Moldova, acolo unde a existat cea mai mare și mai importantă comunitate evreiască din România. Am avut ocazia să văd, încă din copilărie, ce rol au avut evreii în dezvoltarea acestei regiuni. Ei au contribuit esențial la progresul economic, cultural și social al Moldovei.

De aceea este crucial să înțelegem că, prin comemorare, nu doar onorăm memoria victimelor, ci ne asumăm un angajament activ.

Vă asigur că, din poziția mea de parlamentar, voi continua să sprijin inițiativele care promovează toleranța și solidaritatea. Contribuim astfel la o societate mai justă și mai incluzivă.

Să nu uităm niciodată că victimele Holocaustului ne-au lăsat o moștenire prețioasă. Este responsabilitatea noastră să ne ridicăm împotriva intoleranței, a urii și a discriminării.

În onoarea memoriei lor, haideți să lucrăm împreună pentru un viitor în care respectul pentru demnitatea umană să fie un principiu fundamental!

Vă mulțumesc pentru atenție!

Doamnelor și domnilor,

Ne aflăm astăzi aici pentru a comemora una dintre cele mai tragice pagini din istoria umanității: Holocaustul. Este un moment de reflecție profundă, un prilej de a ne aminti nu doar de suferințele îndurate de victimele acestui act de barbarie, ci și de obligația noastră de a preveni ca astfel de tragedii să se repete vreodată.

Holocaustul a fost un atac nu doar asupra vieților oamenilor, ci și asupra umanității înseși, asupra valorilor fundamentale care stau la baza oricărei societăți democratice – dreptul la viață, demnitatea umană și respectul reciproc.

În spatele cifrelor cutremurătoare – milioane de oameni uciși, milioane de visuri frânte – există povești individuale. Fiecare persoană pierdută în Holocaust a avut un nume, o familie, o speranță. Este datoria noastră să le onorăm memoria, amintindu-ne că acești oameni nu sunt doar o statistică, ci o parte din fibra umanității noastre.

Astăzi, în fața memoriei victimelor, trebuie să reafirmăm angajamentul nostru ferm pentru toleranță și respect. Dar mai ales angajamentul de a nu uita niciodată. Este datoria noastră să ne asigurăm că generațiile viitoare cunosc aceste lecții dureroase ale trecutului și înțeleg consecințele devastatoare ale urii, intoleranței și indiferenței. Prezența noastră aici este un simbol al speranței – speranța că prin eforturi comune, prin dialog și solidaritate, putem preveni tragedii similare. Nu trebuie să uităm niciodată cum tăcerea și nepăsarea pot deveni complici ai răului.

Ilie Bolojan, președintele Senatului

România, ca parte a comunității internaționale, a făcut pași importanți în recunoașterea și asumarea trecutului. Însă eforturile noastre nu trebuie să se oprească aici. Prin educație, memorializare și promovarea valorilor democratice, avem responsabilitatea de a păstra vie amintirea victimelor și de a construi un viitor bazat pe solidaritate și respect.

Memoria Holocaustului este și un apel la conștiință: să ne opunem oricăror forme de discriminare, ură sau nedreptate care mai există în societatea noastră. Să fim vigilenți, să fim uniți, să fim umani.

Dragi prieteni, astăzi nu comemorăm doar trecutul. Astăzi privim spre viitor, inspirați de lecțiile dure ale istoriei. Este o datorie morală pe care o avem față de cei care au suferit și față de generațiile care vin.

Să nu uităm niciodată! Să nu permitem niciodată ca ura să aibă loc în societățile noastre!

Vă mulțumesc.

Mesajul a fost prezentat de vicepreședintele Senatului, Mircea Abrudean.

Ovidiu Gaș, deputat din partea Forumului Democrat al Germanilor din România

Mulțumesc frumos pentru invitația și posibilitatea de a fi astăzi alături de dumneavoastră pentru comemorarea victimelor Holocaustului, act criminal comis de Germania nazistă și de fasciști din alte țări împotriva poporului evreu.

De la bun început, vă rog să-mi permiteți, și cu această ocazie, să cer iertare poporului evreu, în numele comunității germane din România, pentru participarea la aceste crime a unor membri ai comunității germane din țara noastră. Ne asumăm public această vină istorică și, ca atare, facem tot ce ne stă în putință pentru a se cunoaște acest trecut rușinos și a condamna faptele și făptașii așa cum se cuvine.

Cunoscând în detaliu cele întâmplate, nu putem să ignorăm și să tăcem în fața accentuării tendințelor antisemite și xenofobe din societatea românească, care în această perioadă cunosc o recrudescență fără precedent.

Zilnic se comit fapte grave, de natură penală, la adresa membrilor comunității evreiești din România. De la urletele unei senatoare în Parlamentul României, de Ziua Prieteniei și a Solidarității dintre România și Israel, propovăduirea cultului personalității unor criminali de război, pusă în practică de parlamentari și de un candidat la alegerile prezidențiale, elogii ale acelorași la adresa Mișcării Legionare, până la profanări ale unor monumente evreiești și chiar amenințări directe la adresa membrilor comunității, diverși reprezentanți ai mediului politic, ai bisericii sau alți indivizi în social media se fac vinovați de aceste încălcări ale legii.

Împotriva lor trebuie luate măsuri legale de sancționare penală. Societatea și statul român nu pot sta pasivi în fața acestui val de agresiuni, altfel riscăm să repetăm istoria secolului al XX-lea din Europa și din România.

Din nefericire, demersurile asidue ale domnului președinte Vexler, dintre care la unele m-am asociat și eu, s-au lovit de reacții de genul: „Nu avem informații în acest sens”

sau chiar: „Haideți, domnu' președinte, nu exagerați, nu avem așa ceva în România!” Fără implicarea politicianilor la cel mai înalt nivel, dar și a puterii judecătorești, aceste tendințe extrem de periculoase vor lua amploare și nu vor mai putea fi controlate, exemplul Republicii de la Weimar și al României anilor '30 fiind elocvente în acest sens.

Dincolo de măsurile de coerciție ale statului care trebuie aplicate drastic, sunt imperios necesare măsurile de conștientizare și de educare a tinerei generații.

Mă bucură faptul că inițiativa domnului deputat Silviu Vexler, susținută de toate forțele politice democratice ale României, ca istoria Holocaustului să fie predată în mod obligatoriu la liceu, a fost pusă în aplicare. Sper că acest demers le prezintă tinerilor istoria groaznică a anilor 1930-1940 din Europa și mai ales din România, astfel încât liceenii să devină cetățeni responsabili care să lupte, la rândul lor, împotriva oricăror tendințe antisemite, xenofobe sau discriminatorii din societate.

Trăim vremuri tulburi, în care forțe profund anti-democratice încearcă să îndepărteze România de lumea occidentală reprezentată de UE și NATO. Noi, cei care suntem convinși că viitorul țării și al națiunii este legat de Occident, nu de obscurantism și de diktaturile orientale, trebuie să facem front comun și să ne opunem din răspuțeri acestor tendințe.

Dumneavoastră tuturor vă mulțumesc pentru atenție și vă doresc un an 2025 cât mai bun, cu sănătate și împliniri, într-o Românie normală, democratică și europeană, spre binele nostru, al tuturor.

Lior Ben Dor, ambasadorul Statului Israel în România

Ne-am strâns astăzi aici să cinstim memoria milioanei care au pierit în Holocaust. Șase milioane de evrei – copii, femei și bărbați – cărora viețile le-au fost furate într-unul dintre cele mai întunecate capitole din istoria umanității.

La optzeci de ani după eliberarea lagărului Auschwitz-Birkenau, recunoaștem faptul că Holocaustul nu a fost un eveniment izolat. A devenit posibil prin răspândirea unei ideologii a urii, a intoleranței și a xenofobiei, alimentate de o societate care a permis ca aceste fenomene să crească necontrolat.

Ca israelieni, ne confruntăm încă o dată cu o traumă care ne reamintește de Holocaust. Ōribilul masacru de civili nevinovați din 7 octombrie – copii, femei și bătrâni – ne obligă să ne unim împotriva urii, a terorismului și a antisemitismului.

Mulți dintre cei uciși sau luați ostatici de Hamas în acea zi erau urmași ai supraviețuitorilor Holocaustului. Acum, când ne confruntăm cu acest terorism continuu, nu putem să nu ne gândim la părinții și bunicii noștri care au înfruntat regimul nazist cu un curaj extraordinar.

În mijlocul acestei dureri, sunt mo-

mente de speranță care ne reamintesc de rezistența, patriotismul și hotărârea societății israeliene și a poporului evreu. Nu mai devreme de săptămâna trecută trei cetățeni israelieni au fost eliberați din Gaza, iar ieri, patru soldați israelieni, femei curajoase, au revenit și ele acasă.

Și totuși alți 90 de ostatici sunt încă în Gaza și nu vom avea odihnă până când nu vor reveni toți acasă. Acest angajament nestrămutat reflectă spiritul unui popor care, chiar și în fața unor provocări inimaginabile, refuză să se dea bătut.

România este una dintre țările care își asumă responsabilitatea pentru trecutul său. Este un prieten puternic al Israelului și al poporului evreu. Mulțumim Guvernului României și comunității evreiești pentru eforturile de a păstra vie memoria Holocaustului și de a combate antisemitismul. Prezența prim-ministrului și a miniștrilor din guvern la această ceremonie arată încă o dată angajamentul României de a onora această misiune.

Mulțumesc. *Shalom! Am Israel Chai!*

Kathleen Ann Kavalec, ambasadorul Statelor Unite ale Americii în România

Mulțumesc Federației Comunităților Evreiești din România și Guvernului României pentru invitația la această ceremonie. Este o onoare să mă aflu astăzi alături de dumneavoastră, pentru a-i comemora pe cei care și-au pierdut viața în timpul Holocaustului.

Acum 80 de ani, lagărul de la Auschwitz a fost eliberat, iar supraviețuitorii evrei și romii au fost eliberați de unul dintre cele mai dureroase și groaznice capitole din istoria umanității.

Statele Unite onorează și caută o măsură de dreptate pentru victimele Holocaustului, supraviețuitorii și familiile lor, precum și pentru toate victimele persecuției naziste. Susținem acest lucru prin comemorarea și educația corectă despre Holocaust și prin sprijinirea eforturilor de restituire și compensare pentru proprietățile confiscate de naziști în timpul Holocaustului. Statele Unite rămân angajate în combaterea reînvierii antisemitismului, la noi acasă și în întreaga lume.

Negarea și distorsionarea Holocaustului sunt alimentate de naționalismul și xenofobia aflate în creștere în anumite țări. Vedem distorsionarea Holocaustului în eforturile de a reabilita figuri istorice care au contribuit la comiterea crimelor Holocaustului. Există persoane care minimalizează sau ignoră rolul colaboratorilor locali în comiterea Holocaustului. Dar toate țările, inclusiv Statele Unite și România, trebuie să înfrunte realitatea propriei istorii, cu bune și cu rele.

Educația corectă și comemorarea onestă a Holocaustului pot învăța noile generații despre ororile la care pot duce antisemitismul

și ura necontrolate. Învățarea istoriei Holocaustului și împărtășirea mărturiilor supraviețuitorilor ne reamintesc să fim vigilenți în fața valului de antisemitism în plină creștere, care amenință valorile pe care le prețuim – pluralismul, diversitatea, democrația și respectul pentru drepturile omului, inclusiv libertatea religiei sau a credinței și libertatea de exprimare.

În acest context, aș dori să subliniez progresul încurajator pe care România l-a făcut în extinderea educației despre Holocaust. Introducerea în licee a unui curs obligatoriu despre Holocaust este o realizare extraordinară, care va avea un impact de durată asupra generațiilor viitoare. Acest lucru servește drept exemplu în întreaga Europă.

În mod similar, ridicarea în centrul Bucureștiului a unui Muzeu al Holocaustului și Istoriei Evreilor va fi nu doar un simbol al evoluției continue a României ca națiune și societate, dar și o temelie pentru cercetare națională, dialog public și reconciliere. Îndemn toate părțile implicate să se dedice acestui proiect pentru ca el să devină realitate. Acest muzeu este necesar acum mai mult ca niciodată.

Aș dori să închei adresându-mă supraviețuitorilor Holocaustului și comunității evreiești. Sunteți aproape de inimile noastre. Puterea, spiritul și reziliența dumneavoastră, care au dăinuit chiar și în cele mai întunecate vremuri, ne fac mai puternici și ne inspiră. Mulțumesc.

Peer Gebauer, ambasadorul Republicii Federale Germania în România

Anul acesta, Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului marchează 80 de ani de la eliberarea lagărului morții de la Auschwitz. Auschwitz este simbolul ororilor Holocaustului, al odioasei crime de ucidere a peste 6 milioane de evrei, al suferinței indescriptibile a atât de multor femei, bărbați și copii nevinovați care și-au pierdut viața, care și-au pierdut pe cei dragi, care au trebuit să treacă prin torturi și suferințe insuportabile la Auschwitz și în multe alte lagăre ale morții și de concentrare.

Doamnelor și domnilor, crimele comise de Germania nazistă marchează cel mai întunecat moment din istoria țării mele. Mă simt onorat de invitația ce mi-a fost adresată să fiu astăzi aici, ca ambasador al Germaniei, reprezentând țara celor care au comis această crimă oribilă. Acest lucru nu poate fi luat ca venind de la sine. Dimpotrivă, această invitație este o dovadă de încredere pentru care sunt profund recunoscător. Dragă Silviu, îți mulțumesc mult pentru prietenie, în pofida ororilor cauzate de germanii popoului evreu.

Doamnelor și domnilor, la 80 de ani după eliberarea Auschwitzului și finalul regimului nazist, cei mai mulți vinovați au pierit. Cu toate acestea, responsabilitatea de a ne aminti ne rămâne pentru prezent și pentru viitor. Fiecare victimă a Holocaustului avea un nume, o familie, o viață, care nu trebuie uitate. Aceasta este datoria noastră față de cele 6 milioane de evrei uciși și pentru cei mult mai mulți care au suferit și cu greu au reușit să supraviețuiască acestui calvar. Însă nu trebuie să ne amintim doar să cinștim memoria victimelor. Este nevoie să ne reamintim și să respectăm jurământul de a nu mai repeta niciodată. Niciodată nu mai trebuie să îi discriminăm pe evrei, să îi persecutăm sau să le punem la îndoială dreptul de a exista.

Este o tragedie că aceste lucruri mai există însă și astăzi, poate mai mult ca niciodată în ultimii 80 de ani. Oribilul atac terorist al Hamasului din 7 octombrie încă ne bântuie. Și în timp ce ne bucurăm că unii ostatici deținuți de teroriștii din Hamas și-au redobândit libertatea – printre ei și Doron Steinbrecher, a cărei familie a fost cu noi aici, la București, în multe ocazii –, multe femei, bărbați și copii rămân în mâinile sălbaticilor lor răpitori. Deci știu că vorbesc și în numele dumneavoastră când spun: „Aduceți-i pe ostatici acasă, aduceți-i acasă pe toți, acum!”

Doamnelor și domnilor, când comemorăm victimele Holocaustului, trebuie să recunoaștem faptul că Statul Israel a fost înființat ca loc de adăpost pentru evreii din toată lumea, un loc unde evreii să își găsească în sfârșit protecție, dacă vreodată vor mai fi amenințați sau persecutați. De aceea, pentru Germania, securitatea și supraviețuirea Israelului fac parte din ADN-ul nostru politic, sunt o responsabilitate permanentă. Prin urmare, sprijinim orice efort care să aducă pacea tuturor popoarelor din Orientul Mijlociu. Totuși, știm că o pace durabilă nu este posibilă, atâta timp cât grupuri sau regimuri teroriste fac apel la distrugerea Statului Israel. Cu toții trebuie să fim strâns uniți împotriva acestor forțe ale răului. Aceasta este o obligație ce derivă și din ororile Holocaustului.

Doamnelor și domnilor, comemorarea Holocaustului nu a fost și nu va fi niciodată ușoară. Totuși, comemorarea Holocaustului a fost întotdeauna și va continua să fie extrem de importantă. Este un privilegiu pentru mine să comemorez alături de dumneavoastră aici, la București, 80 de ani de la eliberarea Auschwitzului.

Vă mulțumesc foarte mult.

